

Actieprogramma Economie 2020-2024

Alkmaar in evenwicht

INHOUD

Alkmaar in evenwicht	3
Opgave 1. Uitnodigend	5
1.1 Ruimte voor vitale woonwerkgebieden	5
1.2 Bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur	5
Opgave 2. Ondernemend en innovatief	7
2.1 Duurzame innovatie	7
2.1.1 Kennisregio	7
2.1.2 IT-bedrijven aan de top	8
2.1.3 Data science en Smart city	8
2.1.4 Creatieve en innovatie werklocaties	9
2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt	9
Opgave 3. Aantrekkelijk	11
3.1 Binnenstad	11
3.2 Toerisme, recreatie en buitengebied	11
Alkmaar aan zet!	13
Organisatie, uitvoering en afstemming	13
Bijlage I: Afgenomen interviews	14
Bijlage II: De Actiepunten	15
Actiepunten opgave 1 Uitnodigend	15
Actiepunten opgave 2 Ondernemend en innovatief	20
Actiepunten opgave 3 Aantrekkelijk	25

ALKMAAR IN EVENWICHT

Voor u ligt het vernieuwde actieprogramma economie voor de periode 2020-2024. Bewust gebruiken we het woord vernieuwd, want daarmee drukken we uit dat we doorgaan op de ingeslagen weg, maar wel met nieuwe accenten die passen bij de toekomstige uitdagingen van Alkmaar en de regio. In feite bouwen we verder vanuit de vertrouwde pijlers 'Aantrekkelijk, Ondernemend & Innovatief en Uitnodigend' en zetten we in op een vitaal economisch klimaat om Alkmaar goed in positie te houden voor deze toekomstige uitdagingen.

In het vorige actieprogramma stond 'De gemeente maakt het mogelijk' centraal. Nu verleggen we het accent naar 'Alkmaar aan Zet'. Hiermee willen we uitdrukken dat voor de grote opgaven waar Alkmaar voor staat een gezamenlijke inzet nodig is van zowel overheid, onderwijs als private partners. En bij voorkeur worden de acties in gezamenlijkheid met onze partners uitgevoerd.

We werken vanuit bestaande visies en kaders die zowel op lokaal als regionaal niveau zijn vastgesteld¹. In de vele interviews die aanvullend gevoerd zijn met ondernemers, instanties en beleidsmedewerkers liep 'evenwicht in de economische ontwikkeling' als rode draad door de gesprekken (zie ook bijlage 1 voor een overzicht van de gesprekspartners). Belangrijk voor dit evenwicht is natuurlijk de groei van Alkmaar (Kanaalzone) met ca. 30.000 inwoners waardoor Alkmaar zich nog sterker profileert als hoofdstad van Noord-Holland Noord met een hoog stedelijk milieu. Het actieprogramma kent daarmee een stevige nieuwe basis en richting voor de toekomst. De verwachte groei van Alkmaar vraagt om een nieuw evenwicht tussen wonen, werken en voorzieningen.

Inzet op en monitoring van een gezonde woonwerkbalans is van essentieel belang om als gemeente aantrekkelijk en vitaal te blijven. Een evenwichtige arbeidsmarkt heeft dan ook een prominente rol in voorliggend Actieprogramma maar ook in het coalitieakkoord: 'Ondernemingen in Alkmaar hebben moeite goed gekwalificeerd personeel te vinden. Met name in de zorg en techniek is er een fors tekort. Wij komen met een plan van aanpak Onderwijs en Arbeidsmarkt waarin concrete initiatieven worden ontwikkeld om de kloof tussen de bedrijven enerzijds en jongeren en werkzoekenden anderzijds te overbruggen'.

Het voorgaande vraagt om een gericht onderwijsarbeidsmarkt beleid dat aansluit bij de behoeften van onze ondernemers.

Naast evenwicht in de woonwerk balans, vraagt de groei van Alkmaar op tal van andere stedelijke vraagstukken om evenwicht. Denk aan de fysieke ruimte die nodig is om de groei in bedrijven, woningen en voorzieningen mogelijk te maken, in evenwicht met een duurzame ontwikkeling van ons leefklimaat.

Voor thema's als de (regionale) marketing, toerisme en de vitale agrarische sector is de relatie met het buitengebied en regio van groot belang. Hiermee is tevens de relatie benoemd tussen enerzijds de hoog stedelijke ontwikkeling en anderzijds het vitale buitengebied. Over evenwicht gesproken.

Onze brede economische scope gericht op evenwicht, vraagt om een integraal afgestemd actieprogramma. Tussen gemeentelijke afdelingen, projecten, programma's en partners in het veld. Wij hebben gekozen voor een open actieprogramma. Enerzijds om acties zo SMART mogelijk uit te voeren. Anderzijds is juist maximale flexibiliteit en partnerschap nodig om in te kunnen springen op de vele ontwikkelingen die gaande zijn en die zich veelal lastig laten voorspellen.

Daarmee zijn de acties binnen dit programma soms concreet, maar soms ook wat abstracter. Zodat we gaande de uitvoering maatwerk kunnen leveren om de opgaven 'Aantrekkelijk, Ondernemend & Innovatief en Uitnodigend' uit te bouwen. In die zin is dit actieprogramma een levend document die na eventuele evaluatie geactualiseerd kan worden.

In het dit actieprogramma hebben wij de acties onderverdeeld binnen deze vertrouwde pijlers. Waarbij acties veelal integraal door de verschillende opgaven heen lopen. Voorbeelden zijn acties met betrekking tot het buitengebied, mobiliteit en de groei van Alkmaar als gevolg van de ontwikkeling van de Kanaalzone.

Het actieprogramma kent vele raakvlakken met diverse domeinen en portefeuilles. Het is derhalve een college brede verantwoordelijkheid om dit actieprogramma succesvol uit te voeren.

College B&W Alkmaar

---

¹ *Bijvoorbeeld het Regionaal Actieprogramma, het huidige gemeentelijke Actieprogramma, Omgevingsvisie Noord-Holland 2050, ambitiedocument Holland boven Amsterdam, Detail-handelsvisie 2025 Regio Alkmaar, Economische visie Regio Alkmaar 2026, Omgevingsvisie op de Kanaalzone, de Kadernota 2020-2023, Focusagenda Regio Alkmaar, Toeristisch recreatieve visie Regio Alkmaar 2015-2025, Visie verblijfsrecreatie NHN, Omgevingsvisie Alkmaar.*

OPGAVE 1 UITNODIGEND

Uitnodigend richt zich op het vestigingsklimaat in Alkmaar, dat uitnodigend moet zijn voor ondernemers en maatschappelijke organisaties om hier hun bedrijf of instelling te vestigen, te behouden en/of uit te bouwen. Het gaat om het bieden van ruimte (fysiek en beleidsmatig) om zowel in het stedelijk gebied als het buitengebied te ondernemen. Hierbij is ook de verzorging van een optimale bereikbaarheid van essentieel belang.

1.1 Ruimte voor vitale woon-werkgebieden

Het mag best gezegd worden: het gaat goed met de economie in Alkmaar. Er is veel bedrijfsdynamiek en innovatie, de werkloosheid is laag en het aantal bezoekers aan de gemeente neemt toe. Alkmaar groeit en hierdoor wordt ruimte voor tal van functies echter schaarser. In haar omgevingsvisie heeft Alkmaar drie focuspunten aangegeven: de Kanaalzone, de compacte stad en het landelijk gebied. Binnen deze opgave is het uitvoeren van de visie op de Kanaalzone de grootste ruimtelijke ingreep in de gemeente in de komende 20 jaar. We zetten binnen de Kanaalzone (maar ook daarbuiten) in op het creëren van een aantrekkelijk en innovatief werk-, woon- en leefklimaat.

Waar staan we nu?

De gemeenteraad heeft de visie op de Kanaalzone vastgesteld. Er is een groeiende behoefte aan innovatieve gebieden met een brede mix aan functies waaronder wonen en stadsverzorgende bedrijvigheid. Het zijn de nieuwe 'places to be' waar mensen graag willen zijn. De uiteindelijke verschijningsvorm van de Kanaalzone is de uitkomst van een deels organisch proces, dat op voorhand niet dichtgetimmerd kan worden. Wel van belang is om de kaders en context scherp te hebben. Op dit moment laten we een onderzoek² uitvoeren naar alle werklocaties van Alkmaar. De aanbevelingen hiervan worden meegenomen bij de verdere ontwikkeling van de Kanaalzone. Ook zullen we, via het Ondernemersloket, wensen en wensen van ondernemers op dit aspect inventariseren. Met als resultaat de kaders voor de nieuwe innovatieve werkgebieden. In de Omgevingsvisie

zijn ook ambities voor het agrarische gebied verwoord. Voor het reguliere overleg met de agrarische sector zijn in de Agrarische Agenda Alkmaar 2019-2022 speerpunten en doelen geformuleerd.

Strategische doelstelling

De doelstelling is ondernemers optimaal te faciliteren zodat letterlijk en figuurlijk ruimte ontstaat voor nieuwe bedrijvigheid alsmede behoud en uitbouw van bestaande bedrijvigheid. Waar mogelijk geven we hieraan invulling door het stimuleren van gemengde woon-werkgebieden.

Wanneer zijn we succesvol?

We zijn succesvol als het aantal banen gelijke tred houdt met het aantal woningen en we blijvend voldoende ruimte kunnen aanbieden voor vitale woon-werkgebieden. Dit uit zich in een evenwichtige groei van de woonwerkbalans. Voor het buitengebied streven we binnen deze opgave naar een vitale agrarisch sector, die tevens bijdraagt aan de instandhouding van natuur- en landschapswaarden (landschap-werk balans).

1.2 Bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur

Waar staan we nu?

Goede bereikbaarheid is van essentieel belang voor de Alkmaarse economie. Het personenvervoer en de goederenstroom van en naar de stad zal de komende jaren toenemen. De huidige landbouw-werktuigen hebben een zodanige afmeting dat routes door dorpen en centrum stad zouden moeten worden herzien. Daarnaast vragen groeiend dataverkeer en veranderende energiestromen om een infrastructuur met de juiste capaciteit. Er zijn en worden tal van infrastructurele ingrepen doorgevoerd, t.b.v. de optimalisering van zowel de fysieke als de digitale mobiliteit. Veel van deze ingrepen hebben echter een scope die verder gaat dan de 4 jaartermijn van voorliggend Actieprogramma.

---

² Onderzoek door Stec.

Strategische doelstelling:

Onze doelstelling is een optimale bereikbaarheid in Alkmaar en een groei van innovatief vervoer. Met betrekking tot vaargebonden bedrijvigheid wordt beleidsmatig aangestuurd op de realisatie van een haven op de Boekelermeer. In 2020 is Alkmaar aangesloten op glasvezel. Daarnaast geeft de gemeente zo veel mogelijk ruimte voor infrastructuur t.b.v. nieuwe energievormen.

Wanneer zijn we succesvol?

Als de congestie tot een minimum is beperkt en de mobiliteit binnen de gemeente door investeringen in diverse vervoerswijzen is verbeterd. Als Alkmaar in 2020 is aangesloten op glasvezel.

Actiepunten

- 1.1 Vitale woon-werkgebieden
- 1.2 De evenwichtmonitor
- 1.3 Uitnodigend buitengebied
- 1.4 OV-bereikbaarheid
- 1.5 Pendel en mobiliteit
- 1.6 Stedelijk netwerk
- 1.7 Binnenstedelijke logistiek
- 1.8 Optimaliseren havenfaciliteiten

OPGAVE 2

ONDERNEMEND EN INNOVATIEF

Ondernemend en innovatief richt zich op het vergroten van de innovatiekracht van de Alkmaarse economie. De concurrentiekracht van Alkmaar moet sterker worden, moet meer hoogwaardige werkgelegenheid opleveren en verankerd zijn in stad en regio. Binnen deze opgave richten we ons op duurzame innovatie en de verbeterde aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt.

2.1 Duurzame innovatie

Wij zien de omslag naar de duurzame en circulaire economie als een uitgelezen kans om onze economie te versterken. Om tot een duurzame leefomgeving te komen moeten nog tal van vraagstukken worden opgelost. En waar een behoefte aan oplossingen bestaat, is er ruimte voor ondernemingen om met nieuwe passende producten en diensten te komen en nieuwe werkgelegenheid te creëren.

Om onze positie op innovatieve markten (zoals energie) te behouden is het nodig voortdurend te innoveren, voldoende kennis aan te trekken, voldoende schaalgrootte op te bouwen en steeds met nieuwe initiatieven te komen. In het Actieprogramma werken we vanuit de Kennisregio aan innovatie met het accent op:

- data science en smart city;
- IT-bedrijven aan de top;
- Innovatieve en creatieve werklocaties.

2.1.1 Kennisontwikkeling en -versterking

Waar staan we nu?

In Alkmaar is van oudsher technisch onderwijs gevestigd. Er wordt op tal van fronten nauw samengewerkt tussen provincie, gemeenten, bedrijven, startups en onderwijsinstellingen, op VMBO-, MBO- en HBO-niveau, zoals InHolland. Er zijn inmiddels stevige kennisnetwerken beschikbaar, zoals bijvoorbeeld het platform Terra Technica en het cluster IT=Alkmaar. We werken samen met TNO/ECN en de UvA, maar missen in het kennisnetwerk nog een vestiging op universitair niveau.

Middelgrote en kleinere bedrijven zouden nog veel meer gebruik kunnen maken van de kennis en activiteiten van het regionale kennisnetwerk.

- Er wordt samengewerkt om vanuit het duurzaamheidsvraagstuk, de kennis over de energietransitie te vergroten en nieuwe bedrijvigheid aan te trekken. Een uitwerking hiervan is het in ontwikkeling zijnde Energy Innovation Park op de Boekelermeer.
- Op de Boekelermeer zijn diverse bedrijven gevestigd die zich bezighouden met R&D van groene en duurzame energiebronnen, zoals bijvoorbeeld Investa: het expertisecentrum voor biomassa en vergistingstechnologie t.b.v. het toepassen en ontwikkelen van groen gas. Of een bedrijf als SCW systems: superkritisch water vergassen als innovatieve technologie.
- Ook in het buitengebied van Alkmaar zien we kansen op gebied van innovatie. We sluiten hierbij aan op landelijke, provinciale en regionale samenwerkingen en programma's, zoals Greenport NHN, het innovatieprogramma veen (IPV) en het interbestuurlijke programma (IBP) vitaal platteland.
- De gemeente ondersteunt via de New Energy Coalition en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord IDEA start-ups bij business development, productontwikkeling en financiën. IDEA helpt ondernemers om innovatieve duurzame ideeën naar de markt te brengen en voor nieuwe werkgelegenheid te zorgen.
- Vaak zoeken start-ups elkaar op, waardoor veel jonge bedrijven terecht komen in De Telefooncentrale, de Ondernemerstuin en Het Nieuwe Warenhuis. Daar is voor de meeste start-ups vestiging op de reguliere wijze mogelijk. Start-ups die door studenten zijn opgezet en gericht zijn op energietransitie vinden onderdak in Gebouw C. Met het programma Kennisregio faciliteert de gemeente de verdere kennisontwikkeling door samen met kennisinstututen, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven toegepaste energie innovatie te ontwikkelen. Onze betrokkenheid bij Terra Technica, Data science Alkmaar (Urban Mobility Laboratory, zie par. 2.1.3) en het Energy Innovation Park (Investa) loopt via dit programma en moet er

toe leiden dat de positie van het regionale onderwijs versterkt wordt en dat het bedrijfsleven blijvend kan putten uit het juiste kwalitatieve hoogwaardige niveau van medewerkers uit de eigen regio.

Strategische doelstelling:

De kennisstructuur in Alkmaar en de regio compleet maken, met een structurele vertegenwoordiging op WO-niveau inclusief een goede aansluiting van onderwijs in de hele keten. Het laten aanhaken van meer mkb-bedrijven en snelgroeiende jonge bedrijven (scale-ups) bij het aanwezige kennisnetwerk en tegelijkertijd de samenwerking van dit netwerk optimaliseren binnen de samenwerking van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Verder wordt ingezet op het versterken van energie innovaties en IT, waardoor nieuwe werkgelegenheid ontstaat bij bestaande en nieuwe bedrijven, bijvoorbeeld op het Energy Innovation Park. Afgestudeerden op alle niveau's blijven behouden voor de regio.

Wanneer zijn we succesvol?

Als er reëel zicht is op een bijzondere leerstoel op een technologisch vlak in de gemeente, die nauw aansluit op de innovatiekracht van Alkmaar (energietransitie, energieproductiemiddelen, IT). Als de kwaliteit en kwantiteit van het MBO en HBO onderwijs naadloos aansluit bij de arbeidsmarkt. Als er sprake is van groei van de bestaande bedrijven en als het aantal nieuwe bedrijven is toegenomen. Als het aantal deelnemende bedrijven aan de aanwezige kennisnetwerken in Alkmaar en de regio sterk is gegroeid. Als de innovatieve verbinding tussen de stad en het buitengebied is verbeterd.

2.1.2 IT-bedrijven aan de top

Waar staan we nu?

De IT-sector in Alkmaar groeit snel en van binnenuit. Gebrek aan voldoende medewerkers en ruimte beginnen echter steeds meer de beperkende factor te worden. Daarnaast zijn er ruim vierhonderd kleine IT-bedrijven in de stad, waarvan het ontwikkelpotentieel nog te onbekend is.

Strategische doelstelling:

Samen met de sector gaan we het gesprek aan over de doorgroei-mogelijkheden in Alkmaar. In de Kanaalzone en stationsgebied bieden we een interessant vestigingsklimaat voor IT bedrijven.

Hierdoor moet het mogelijk worden om nieuwe medewerkers/inwoners voor de IT aan te trekken, door nieuwe banen aan te bieden in combinatie met passende woon-werk mogelijkheden en brede voorzieningen.

Wanneer zijn we succesvol?

We zijn succesvol als het tekort aan IT-medewerkers fors is afgenomen; en het aantal snelgroeiende bedrijven (scale-ups) is toegenomen en deelneemt aan de samenwerking overheid, bedrijfsleven en onderwijs.

2.1.3 Data science en Smart city

Waar staan we nu?

Data science maakt het mogelijk ontwikkelingen beter te monitoren en te voorspellen. Dat leidt tot nieuwe producten en diensten, aangeboden door bedrijven en overheden. Smart city is een uitwerking in digitale diensten waardoor gebruikers snel en comfortabel de weg vinden in Alkmaar. Daarnaast hebben ook anderen zoals bijv. de provincie diverse data over onze gemeente en regio. De komende periode ligt het accent op de vertaling van data naar informatie zoals bijvoorbeeld geo-informatie³.

In het kader van het programma Kennisregio wordt met de DSA/VU een field lab smart mobility opgezet, onder andere ter ondersteuning van de van de stedelijke ambities van Alkmaar. We sluiten daarmee aan bij een groot nationaal onderzoeksprogramma waar 7 universiteiten aan deelnemen.

³ Informatie weergegeven op digitale kaarten, zodat het verband tussen functies en locaties zichtbaar wordt.

Strategische doelstelling:

De doelstelling is de digitale infrastructuur gereed te maken om de beleidsmonitoring te verbeteren en smart city uit te rollen. We dagen bedrijven uit met nieuwe smart city-oplossingen, producten en diensten te komen, zodat de economie een extra stimulans krijgt. Met als gunstig extra effect dat de gemeente Alkmaar meer naamsbekendheid krijgt op deze thema's. Het mobility laboratory levert oplossingen en instrumenten op voor huidige en toekomstige mobiliteitsvraagstukken die voortvloeien uit de groei- en bereikbaarheidsambities.

Wanneer zijn we succesvol?

Als in 2024 de het platform Data Science Alkmaar en het mobility laboratory een vast element zijn geworden bij het evalueren en het formuleren van beleid in de gemeente. Als er meerdere toepassingen van smart city in Alkmaar actief zijn.

2.1.4 Creatieve en innovatie werklocaties

Waar staan we nu?

Innovatie vraagt ruimte om te experimenteren, te proberen, glansrijk te slagen én glansrijk te mislukken en het op een andere manier te proberen. Liefst in een stimulerende omgeving met andere creatieve denkers en doeners om je heen. De eerste initiatieven voor het opzetten van nieuwe creatieve en innovatieve werklocaties zijn al genomen.

Strategische doelstelling:

Doel is Alkmaar te positioneren als de gemeente die alle ruimte biedt aan creativiteit en innovatie. Want uit creativiteit komen nieuwe economische activiteiten voort.

Wanneer zijn we succesvol?

Als het aantal startende en vooral doorstartende ondernemingen in Alkmaar is gegroeid in creatieve en innovatieve sectoren, gelieerd aan duurzaamheid, energie, data science en smart city.

Actiepunten 2.1 Duurzame innovatie

- 2.1 Technische masteropleiding
- 2.2 Energietransitie
- 2.3 Innovatief Buitengebied
- 2.4 Groeibriljanten in de IT
- 2.5 Creatieve en innovatieve werklocaties
- 2.6 Geo-data hub
- 2.7 Smart city toepassingen

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt

Door de groei van Alkmaar (ontwikkeling Kanaalzone) zal het aantal inwoners met circa 30.000 groeien. De economische opgave is de werkgelegenheid mee te laten groeien, zodat de huidige woon-werk balans behouden blijft.

Werken aan het evenwicht op de arbeidsmarkt betekent onder meer stimuleren van onderwijs dat aansluit op de vraag naar arbeid en stimuleren van mogelijkheden voor iedereen voor een leven lang ontwikkelen. Dit doen we als gemeente (en meer specifiek afdeling EZ), niet alleen. We werken nauw samen met onder andere de gemeentelijke beleidsafdelingen op gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, het gemeentelijke Ondernemersloket en met veel partners in het veld⁴.

Waar staan we nu?

Aan de vraagzijde van de arbeidsmarkt is de vraag naar vakkrachten in veel sectoren op alle niveaus groter dan het aanbod, zoals zorg, bouw, techniek en IT. Hoewel de werkloosheid laag is, zijn er ook inwoners met een achterstand tot de arbeidsmarkt.

We verwachten dat de arbeidsmarkt de komende tien jaar sterk zal veranderen. Er vallen beroepen af, maar er komen ook (nu nog onbekende) beroepen bij. Samen met het RPA⁵ en anderen werken we reeds op meerdere vlakken aan het verbeteren van de arbeidsmarkt, zoals binnen het 'Actieplan Perspectief op Werk' en het convenant 'Voor een werkende arbeidsmarkt 2019 – 2025'.

Strategische doelstelling:

Werken aan evenwicht op de lokale en regionale arbeidsmarkt door het op maat aanbieden van arbeidsmarktprojecten aan bedrijven, werkzoekenden en werkenden middels een optimale samenwerking met het RPA. We maken gebruik van de bestaande organisatorische infrastructuur en optimaliseren de samenwerking met onderwijs en maatschappelijk partners.

Wanneer zijn we succesvol?

Als het tekort aan passend opgeleide medewerkers bij bedrijven is afgenomen. Als het onderwijsaan-

---

⁴ O.a. RPA, het Leerwerkbedrijf, het Ontwikkelbedrijf en het Werkgeversservicepunt.

⁵ Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid.

bod in Alkmaar op VMBO-, MBO- en HBO-niveau, nauw aansluit en flexibel en snel kan reageren op de vraag naar arbeid bij de bedrijven. Als vraag en aanbod van de arbeidsmarkt op elkaar aansluiten en de in- en uitgaande bovenregionale pendel is afgenomen.

Actiepunten 2.2: Onderwijs en arbeidsmarkt

2.8 Bedrijfsbezoek arbeidsmarkt en innovatie

2.9 Aansluiting arbeidsmarkt

OPGAVE 3

AANTREKKELIJK

Een aantrekkelijke gemeente is een basisvoorwaarde voor economische groei. Alkmaar heeft altijd grote aantrekkingskracht gehad en heeft daaraan zijn sterke economische positie boven het Noordzeekanaal te danken. Dat is echter geen vanzelfsprekendheid en Alkmaar moet blijven werken aan het verleiden van bewoners, bedrijven en bezoekers.

Excellent gastheerschap is hierbij randvoorwaardelijk om Alkmaar als gastvrije gemeente voor ondernemers te blijven positioneren. Het Ondernemersloket blijft hier een belangrijke rol in spelen voor optimale dienstverlening aan onze ondernemers. De ontwikkeling die hier is doorgemaakt wordt doorgetrokken met het aanwijzen van aandachtsgebieden als start-up/scale up, ICT en arbeidsmarkt.

Dit onderdeel van het Actieprogramma richt ook zich op het versterken van de elementen die Alkmaar aantrekkelijk maken voor bezoekers: de binnenstad met zijn cultuurhistorie, kaas, winkels en horeca. Inzet op aantrekkelijkheid geldt ook voor het landelijk gebied met 17e eeuwse droogmakerijen en molens (waaronder De Schermer), vogelrijke veenweidegebieden (waaronder De Eilandspolder) en de 14 historische dorpskernen (waaronder De Rijp).

3.1 Binnenstad

Waar staan we nu?

De binnenstad is de huiskamer van Alkmaar. De detailhandel, horeca en evenementen dragen veel bij aan het imago en de aantrekkelijkheid van Alkmaar. Tegelijkertijd zien we centra verkleuren van 'places to buy' naar 'places to be', waar sfeer en beleving steeds relevanter worden. Om als ondernemers en gemeente in te spelen op de veranderende vraag en wensen van consumenten en bezoekers hebben we gezamenlijk het Centrum Convenant Alkmaar opgesteld. Eén van de acties is het opstellen van een Binnenstadplan waarmee we de binnenstad klaarmaken voor de toekomst.

Strategische doelstelling:

We willen de binnenstad zo positioneren dat de gemiddelde verblijfstijd en de gemiddelde uitgave per bezoeker toenemen. Door van de gehele binnenstad een goed op elkaar afgestemd systeem te maken.

Met het profileren van kwaliteitskenmerken en -functies, passende bereikbaarheid voor bezoek (zowel kort/lang als dichtbij/ver weg). We willen naar een hogere kwaliteit van het winkelaanbod in het historisch centrum en een meer complete bewinkeling in Overstad.

Binnen het CCA zijn afspraken gemaakt over het optimaliseren van het vestigingsklimaat in het centrum door ambiance en sfeer verhogende voorzieningen en activiteiten. Tevens draagt een verbreding van het cultureel aanbod bij aan de aantrekkelijkheid en kan dienen als magneet voor de binnenstad van Alkmaar.

Wanneer zijn we succesvol?

Als we bezoekers langer kunnen vasthouden en de gemiddelde bestedingen groeien. Als onze landelijke bekendheid en imago groter en sterker zijn geworden. Als de kwaliteit van de retail in de historische stad is verbeterd en we meer koopkrachtiger publiek aantrekken. Als de leegstand afneemt en de verblijfstijd toeneemt.

3.2 Toerisme, recreatie en buitengebied

Waar staan we nu?

Het NBTC heeft de verwachting dat de toeristenstroom in 2030 enorm is toegenomen. Dit brengt een sturingsvraagstuk en een verdelingsvraagstuk met zich mee. Wandelen, fietsen, varen in combinatie met een bezienswaardigheid (museum, bezoekboerderij, bijzonder landschap/natuur) en horeca zijn de belangrijkste redenen om het buitengebied te bezoeken. In de afgelopen jaren is door gemeenten geïnvesteerd in regionale routenetwerken en door ondernemers in samenwerkingen als de Leeghwaterdagen en Dagje De Rijp/ Dagje Schermer.

Gemeente Alkmaar participeert daarnaast ook in de recreatiegebieden Geestmerambacht, Park van Luna en Alkmaardermeer. Het aantal evenementen en bezoekers in de parken nemen toe, evenals het aantal landelijke bezoekers. Momenteel doen we doelgroeponderzoek naar de huidige toestroom van bezoekers.

Strategische doelstelling:

Het versterken van Alkmaar als dé regionale stad om te bezoeken, te recreëren en te verblijven, gekoppeld aan een aantrekkelijk buitengebied met een herkenbare identiteit. We houden het beleid ten aanzien van horecavestigingen actueel. Ook willen we komen tot een meer eenduidige (regionale) promotie naar specifieke doelgroepen toe, met het jaarrond evenementenprogramma, passend bij het Alkmaarse DNA.

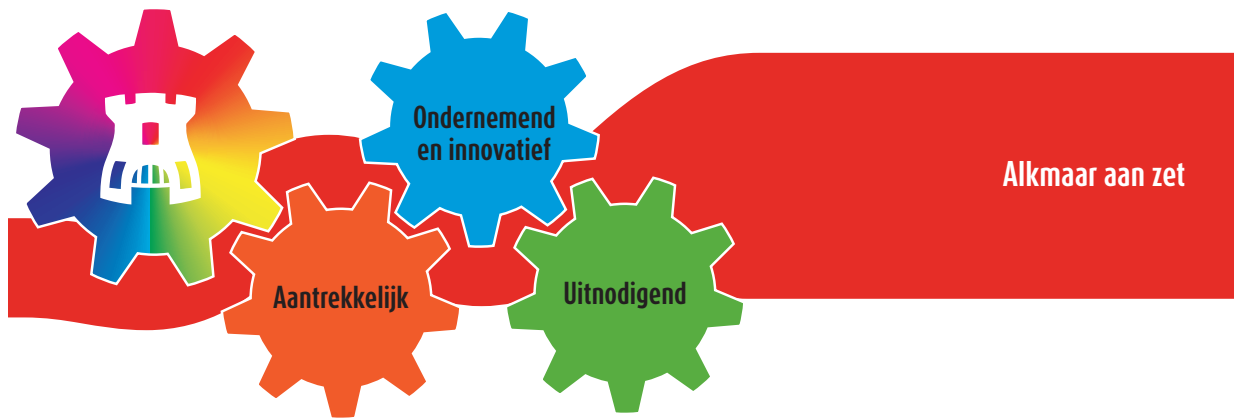
Wanneer zijn we succesvol?

We zijn succesvol als we de inspanningen van de regionale marketing in de bezoekers terugzien. Als (gemiddeld per bezoeker) de verblijfsduur is toegenomen en de bestedingen zijn gestegen.

Actiespunten

- 3.1 Verbinding station-binnenstad
- 3.2 Aantrekkelijke centrum
- 3.3 (Regionale) marketing
- 3.4 Vitale verblijfsaccommodaties
- 3.5 Evenementenprogrammering
- 3.6 (Regionaal) recreatief routenetwerken
- 3.7 Buitengebied aantrekkelijk en verbonden

ALKMAAR AAN ZET!

Organisatie, uitvoering en afstemming

Evenals het vorige Actieprogramma zullen we het Actieprogramma 2020-2024 als college van B&W aansturen en monitoren. De uitvoering van het Actieprogramma nemen we ter hand met de eigen beschikbare mensen en middelen.

De afdeling Economische Zaken treedt op als coördinator voor dit Actieprogramma en is in een aantal acties ook de projectleider. Waar nodig werken we met gemeente-brede, integrale projectteams. De rol van gemeente is het aanjagen, innoveren en inspireren van zoveel mogelijk bedrijven, organisaties en instellingen uit de gemeente, de regio en zo nodig ook daarbuiten. De acties worden opgepakt en uitgevoerd door de afdelingen die hiervoor de meeste kennis hebben en het beste geëquipeerd zijn. Hierin is gezien de inhoud van het actieprogramma in ieder geval de samenwerking met het Ondernemersloket, de gemeentelijke afdelingen Onderwijs en Arbeidsmarkt en regionale partners van belang.

Voor veel acties is aanvullende data en informatie nodig, te verkrijgen via data science (nulmeting, monitoring). Met de nulmeting als onderlegger wordt per actie de concrete en meetbare doelstelling bepaald (KPI). Meetbare doelstellingen, die ambitieus, maar ook haalbaar en realistisch zijn.

We hebben de voorkeur voor het werken met kleine teams van partners, die de kennis en de middelen beschikbaar hebben om van de betreffende actie samen met de gemeente een succes te maken. We werken mee aan samenwerkingsinitiatieven van ondernemers.

Budget

Het totale budget ten behoeve van coördinatie van het Actieprogramma Economie 2020-2024 is conform de huidige meerjarenbegroting en in lijn met de afgelopen jaren.

Regionaal Netwerk Alkmaar

In het coalitieakkoord hebben we opgenomen: 'Alkmaar is goed voor de regio, en de regio is goed voor Alkmaar' en, gebaseerd op de Omgevingswet: 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. We willen als onderdeel van de regio Alkmaar de krachten bundelen om ons herkenbaar te positioneren als regio waar geïnnoveerd en ondernomen wordt. We werken verder aan het opbouwen van een regionaal netwerk waarbij Alkmaar als hoofdstad van Noord-Holland Noord de scharnierfunctie vervult tussen de Metropoolregio Amsterdam en Holland Boven Amsterdam.

BIJLAGE I: AFGENOMEN INTERVIEWS

In het kader van de AVG zijn de geïnterviewde personen niet bij naam genoemd. Wel worden zij bedankt voor de waardevolle informatie en vrijgemaakte tijd.

Bedrijf/instantie

TAQA Energy B.V.
Ontwikkelingsbedrijf NHN
De Telefooncentrale
LTO Noord
Hogeschool InHolland
VU
Sweco
Vercom International
ECN
Van Til Interieur
Losberger de Boer
Greenport
Egmond Plastics
Het Gouden Vlies/De Fransman
Rabobank

Sector/thema

Energie en innovatie
Ruimtelijke regionale economie
Kantoor/zzp
Agrarisch
Onderwijs
Datascience
Ruimtelijke ordening/Ondernemend Alkmaar
Techniek en bedrijvigheid
Energie en innovatie
Detailhandel
Bedrijvigheid
Agrarisch
Bedrijvigheid
Horeca
Financieel

Binnen de gemeente Alkmaar zijn ambtelijke interviews afgenomen inzake de volgende thema's: centrum, verkeer/mobiliteit, agrarisch, arbeidsmarkt/onderwijs, kennisregio/bedrijvigheid, IT/smart city, toerisme, duurzaamheid, sport, cultuur/broedplaatsen en de Kanaalzone. Tevens is dit actieprogramma besproken in het BSO overleg (Bestuurlijk Strategisch overleg Gemeente Bedrijven) en hebben zij de gelegenheid gekregen op het conceptdocument te reageren. Dit heeft positieve feedback opgeleverd die in dit document is verwerkt of in de uitvoering zal worden meegenomen.

BIJLAGE II: DE ACTIEPUNTEN

Actiepunten opgave 1: Uitnodigend

Actie 1.1 Vitale woon-werk gebieden

Wat willen we bereiken?

Alkmaar groeit. Met de ontwikkeling van de Kanaalzone zal Alkmaar in aantal inwoners sterk toenemen. We willen gelijktijdig voor wonen en werken optimaal de ruimte bieden, door het stimuleren van de juiste functiemix op de juiste plek. De ontwikkeling van de Kanaalzone is hierin van groot belang, maar we kijken in samenhang ook naar alle andere woon- en of werklocaties in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan, met o.a. de inzet van het Ondernemersloket, door met het contact leggen en opbouwen en intensiveren van de relatie met de bedrijven in Alkmaar. Hierdoor krijgen we nog meer inzicht in de vragen en de wensen voor ondersteuning. Samen met de bedrijven kunnen we tot maatwerk-oplossingen komen. We streven ernaar om de meest MKB vriendelijkste gemeente te blijven. We wegen de aanbevelingen uit het onderzoek werklocaties af en vertalen deze naar concrete acties. We houden rekening met de ontwikkeling van de Kanaalzone, waarin we kansen zien voor groei, verplaatsing en transformatie van bedrijvigheid. We zien kansen voor stadsverzorgende bedrijvigheid. We houden daarbij rekening met de tijdshorizon van de ontwikkeling van de Kanaalzone en de planvorming per deelgebied.

Wat levert het op?

- Voldoende (toekomstige) ruimte voor Alkmaarse bedrijvigheid.
- Vitale bedrijventerreinen.
- We hebben meer inzicht in de mogelijkheden en kaders voor de gewenste functiemix, binnen en buiten de Kanaalzone. Dit levert meer ruimte op voor economische groei en werkgelegenheid. Monofunctionele gebieden verschieten sneller van kleur naar een gevarieerd gebied met ruimte voor werken in combinatie met wonen en sociaalmaatschappelijke voorzieningen.
- Behoud van de huidige totale omvang van de werkgelegenheid bij bedrijven met voldoende ontwikkelperspectief voor diezelfde bedrijven.

Actie 1.2 De evenwicht-monitor

Wat willen we bereiken?

Een evenwichtige demografische en economische opbouw, waarbij bedrijven, organisaties en instellingen aan voldoende personeel kunnen komen en onze inwoners aan werk. De werkgelegenheid zal gelijke tred moeten houden met de groei van Alkmaar (woningen) om zo te voorzien in voldoende arbeidsplaatsen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken de huidige monitorinstrumenten compleet door het toevoegen van een 'evenwicht-monitor'. We nemen gegevens op over de woon-werkbalans. Op termijn kan de evenwicht-monitor met andere relevante aspecten worden uitgebreid met gegevens uit data science.

Wat levert het op?

Een vroegtijdig signaleringsinstrument voor het maatschappelijk-economisch evenwicht van Alkmaar, wijzigingen en trends. De balans-monitor in combinatie met data science biedt de mogelijkheid verdere analyses te maken om effectief beleid te kunnen formuleren.

Actie 1.3 Uitnodigend buitengebied

Wat willen we bereiken?

De opgave uitnodigend richt zich op het vestigingsklimaat, dat uitnodigend moet zijn voor ondernemers om hier hun bedrijf te vestigen, bedrijfsopvolging mogelijk te maken, te behouden en/of uit te breiden. Behoud van de agrarische sector is van belang voor het behoud van onze bijzondere landschappen en natuurwaarden in hun huidige vorm.

Naast de agrarische bedrijven zijn ook veel andere bedrijven en startups in het buitengebied (en in de kernen) gevestigd. Die dynamiek willen we verder uitbouwen en versterken door aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat te blijven werken. Dit doen wij door het bieden van optimale digitale en fysieke bereikbaarheid, passende en betaalbare woonruimte voor werknemers en ondersteuning van ondernemers door ons Ondernemersloket.

Wat gaan we daarvoor doen?

Innovatie mogelijk maken door (mee)faciliteren van digitale en fysieke bereikbaarheid, planologische mogelijkheden en ondersteuning van ondernemers door ons Ondernemersloket. Twee maal per jaar organiseren wij een bestuurlijk overleg aan de hand van de Agrarische Agenda Alkmaar.

Snel internet

Digitale bereikbaarheid is voor bedrijven en inwoners een primaire vestigingsvoorwaarde geworden. We gaan samen met de markt in het gehele buitengebied en de kernen breedbandnetwerk uitrollen (snel internet), zodat dat eind 2020 beschikbaar is.

Woonruimte werknemers

De vraag naar werknemers is groter dan het aanbod. Hierdoor zet de agrarische sector - net als andere sectoren - in op tijdelijke arbeidskrachten met een hoofdverblijf elders in Europa. De provincie onderzoekt in 2019 samen met de gemeenten de behoefte aan woningen voor deze doelgroep. Het doel is te komen tot verbeteren van de regelgeving/ontwikkelen woonruimte voor werknemers. In aansluiting op de resultaten van het onderzoek en het provinciaal beleid zullen we passende acties formuleren.

Ondernemersloket

De bedrijfseconomische randvoorwaarden van een onderneming (bestaand en nieuw) passen niet altijd in de planologische en/of milieutechnische regels. Maar met goede kennis van de wet- en regelgeving en de bereidheid tot aanpassingen zijn veel initiatieven inpasbaar. Het Ondernemersloket helpt daarbij. Dit om in een zo vroeg mogelijk stadium samen met de ondernemer te bezien wat de mogelijkheden zijn om het initiatief (in aangepaste vorm) en verantwoord door te kunnen laten gaan.

Landbouwverkeer

De schaalvergroting en mechanisering brengt (zwaar) landbouwverkeer met zich mee. Daarbij worden openbare wegen door de kleine kernen zoveel mogelijk gemedend, maar dat is nu nog niet altijd mogelijk. We zetten ons in voor verruiming van het gebruik van landbouwverkeer op provinciale wegen, zodat kleine kernen en stedelijk gebied kan worden vermeden.

Wat levert het op?

Gezamenlijk leiden de acties tot een leefbaarder buitengebied, waar modern ondernomen kan worden.

Actie 1.4 OV-bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Pendel binnen de regio Alkmaar is gekoppeld aan een hoge arbeidsparticipatie en diversiteit in de woon-carrière. Goede, milieuvriendelijke, bereikbaarheid binnen de gehele regio is daarbij een voorwaarde.

Op onderdelen ontbreken er momenteel (frequenties in) verbindingen. Het OV (bus-)verkeer wordt de komende jaren niet wezenlijk uitgebouwd. Er zijn geen volledig 'vrije buslijnen' buiten het reguliere verkeer gelegen.

In onze gesprekken met de provincie zetten we zoveel mogelijk in op een regionaal OV-plan, dat voorziet in een meer fijnmazige structuur en waarbij busvervoer en nieuwe innovatieve OV-vormen een plek krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een regionaal plan vraagt een regionale aanpak. We stellen een Regionaal Ontwikkelbeeld Mobiliteit op als input voor opname in het M.I.R.T. We blijven ons inzetten voor de aansluiting van Alkmaar op het Amsterdam Region Travel Ticket.

Wat levert het op?

Een fijnmazig en frequent OV-netwerk binnen de regio Alkmaar, zodat elke locatie waar gewerkt en gerecreerd wordt, met een zo kort mogelijke reistijd vanaf huis, hotel en vakantiepark te bereiken is.

Actie 1.5 Pendel en mobiliteit

Wat willen we bereiken?

We streven er naar alle werkenden in Alkmaar (en in de regio) ook hier te kunnen laten wonen. En omgekeerd de beroepsbevolking van Alkmaar en de regio gezamenlijk met de buurgemeenten ook een arbeidsplaats te kunnen aanbieden. De inkomende en uitgaande pendel over grotere afstanden (buiten de regio) willen we zoveel mogelijk terugbrengen, vanuit economische efficiency, duurzaamheid en vanuit sociaal oogpunt. De vervoersmodaliteiten gaan de komende jaren sterk veranderen (o.a. meer elektrisch). De technologie biedt steeds meer kansen om vervoersstromen zo efficiënt mogelijk te begeleiden. We willen onze bereikbaarheid optimaliseren en tot de drie bereikbaar-vriendelijkste gemeenten van Nederland behoren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Over de pendel is momenteel te weinig bekend om onderbouwde acties op te kunnen uitzetten. We gaan met behulp van data science de pendel in Alkmaar en de regio gedetailleerd in kaart brengen. Hierdoor krijgen we de data en informatie om acties gericht op onze pendeldoelstellingen te kunnen benoemen. Samen met de VU zetten we een field lab Smart mobility op (onderdeel van een landelijk onderzoek). Het field lab verzamelt relevante data uit alle mogelijke bronnen, leidt patronen en wetmatigheden af en ontwikkelt algoritmes, die ingezet worden bij het efficiënt afhandelen van verkeersstromen. Daarbij zoeken we de samenwerking met onder meer de regiogemeenten, de bedrijven, RPA en het Ontwikkelingsbedrijf en de Kamer van Koophandel.

Wat levert het op?

- Een digitale 'facts & figures' van de pendel in/uit Alkmaar en de regio, aan de hand waarvan we gerichte acties kunnen benoemen voor het verminderen van de pendel.
- Slimme mobiliteitsoplossingen voor:
- Begeleiding van deur tot deur met inzet van de beste vervoersmodaliteit (snelste en meest duurzaam).
- Betere doorstroming van het verkeer, betere benutting van de infrastructuur, minder milieubelastend verkeer.
- Een hogere waardering van de bereikbaarheid van Alkmaar door bedrijven, inwoners en bezoekers.

Actie 1.6 Stedelijk netwerk

Wat willen we bereiken?

De doorstroming en verkeersveiligheid op de wegen is voor de gemeente en de regio van (economisch) belang. We willen tot een verfijnd stedelijk netwerk komen, zodat stad, buitengebied en kernen ook bij een groeiend aantal inwoners en groeiende mobiliteit goed bereikbaar en onderling verbonden blijven. De komende jaren willen we bereiken:

- Verbeterde wegenstructuur.
- De eerste stappen tot verbeterde doorgaande langzaam verkeerroutes langs het kanaal en verbeterde verbindingen over het kanaal.
- Minimalisering congestie Ring om Alkmaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitwerking van een verkeersplan voor de verfijning van het stedelijk netwerk.

We gaan de knel- en risicopunten in kaart brengen en komen met een verbeterplan, waarvoor we ook de steun van de provincie zoeken. We zetten samen met de DSA/VU een urban mobility lab op.

Wat levert het op?

- Optimale mobiliteit op verbindingen tussen de stadsdelen, het buitengebied en de kernen.
- Verhoogde verkeersveiligheid en stimulering van het gebruik van de fiets.
- Verbeterde verbinding van de stadsdelen aan beide zijden van het kanaal.
- Verbeterde afhandeling van het pendel- en congestieverkeer over de weg.
- Slimme mobiliteitsoplossingen en -instrumenten vanuit Urban Mobility Laboratory.

Actie 1.7 Binnenstedelijke logistiek

Wat willen we bereiken?

Optimaliseren stadslogistiek

De goederenstromen van en naar de stad Alkmaar willen we optimaliseren door slim gebruik van veelal meerdere vervoersmodaliteiten. Met bijvoorbeeld kleinere en lichtere elektrische voertuigen of over water.

Collectieve afvalinzameling

Collectieve inzameling van bedrijfsafval in de stad Alkmaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

We brengen de kansen voor stadslogistiek en collectieve afvalinzameling in beeld. We nodigen de markt uit met investeringsvoorstellen te komen.

Het project collectieve afvalinzameling is reeds in voorbereiding.

We gaan samen met de ondernemers een locatie en inpassingsstudie uitvoeren voor de optimalisatie van de goederenstromen.

Wat levert het op?

- Vermindering van het dagelijks aantal vervoersbewegingen van beleverend en afvalinzamelingsverkeer.
- Vermindering van het dagelijks aantal grote zware vrachtvoertuigen in de gemeente.
- Verhoogde verkeersveiligheid en afname van emissies, met name in de stad.
- Economisch betere binnenstedelijke en toekomstgerichte logistiek.

Actie 1.8 Optimaliseren havenfaciliteiten

Wat willen we bereiken?

Het Noord-Hollands Kanaal (vaarklasse IV) is een economische vervoersas voor Alkmaar en de regio. Hier willen we een locatie creëren voor vaarwater gebonden bedrijvigheid. Het ontbreken van keermogelijkheden in het kanaal leidt tot onnodige vertraging van het wegverkeer (frequent openstaande provinciale Leegwaterbrug). We willen een keermogelijkheid voor schepen in de Boekelermeer realiseren, zodat verkeer over het water en over de weg elkaar nauwelijks nog hinderen. Daarnaast stimuleren we meer vervoer over water, het aantrekken en stimuleren van duurzame en circulaire bedrijvigheid met vervoer over water en het van de weg halen van vrachtwagens (minder CO2 uitstoot).

Wat gaan we daarvoor doen?

We verkennen de mogelijkheden om de keermogelijkheden en de havenfaciliteiten te optimaliseren. De studies en plannen hiervoor zijn reeds in een vergevorderd stadium.

Wat levert het op?

- Verbetering mobiliteit (lagere frequentie openen bruggen).
- Verhoogde verkeersveiligheid.
- Stimulering vervoer over water.
- Nieuwe mogelijkheid voor riviercruise en vrachtvaart.
- Betere bereikbaarheid Boekelermeer, zowel over water als weg.
- Vaarwater gebonden bedrijvigheid.

Actiepunten opgave 2: Ondernemend en innovatief

Actie 2.1 Technische masteropleiding

Wat willen we bereiken?

Fysieke nabijheid is belangrijk, ook voor bedrijven in het energiecluster. We zetten in op een betere aansluiting van technisch onderwijs op de arbeidsmarkt. Hiertoe zal er een verkenning worden gedaan naar de mogelijkheden om in Alkmaar een technische Masteropleiding te realiseren, vanuit één van de technische universiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We nodigen strategische partners uit samen met de gemeente een whitepaper op te stellen. Met als doel het verkrijgen van enthousiasme in Alkmaar, de regio en de provincie (bedrijven en overheden).

Als tweede stap stellen we een bidbook op met een concreet uitgewerkt voorstel, waarmee we het overleg met de technische universiteiten aangaan.

Derde stap is het bereiken van positieve besluitvorming.

Daarnaast stimuleren we innovatieve bedrijvigheid (onder andere Terra Technica, Energy Innovation Park, IDEA).

Wat levert het op?

Een extra stimulans aan de positie van Alkmaar als energieregio met een technische master, gericht op energietransitie. Toppositie als innovatiegemeente op gebied van energietransitie.

Actie 2.2 Energietransitie

Wat willen we bereiken?

Vanuit de programma's Leefomgeving, Duurzaamheid en Kennisregio ondersteunt en ondersteunt het Ondernemersloket de ondernemers met initiatieven met betrekking tot duurzaamheid en energie innovaties.

We willen in het kader van de Regionale Energie Strategie de bedrijven (ook agrarische) begeleiden in de opgave van duurzame energievormen en naar kansen zoeken om ook met betaalbare oplossingen te komen. We willen zoeken naar win-win situaties, bijvoorbeeld door een koppeling tussen grote dakoppervlakken te gebruiken voor duurzame energievormen met de opgave tot asbestsanering. Win-win situatie: winst voor het milieu en lagere kosten voor de agrarische bedrijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We leveren input bij de totstandkoming van de Regionale Energie Strategie en zoeken in overleg met ondernemers naar mogelijkheden. Waar nodig en mogelijk faciliteren en begeleiden we deze strategie naar onze ondernemers. Wanneer zich kansen voordoen kan ook een aanjagende rol worden aangenomen om projecten verder te helpen. Via Terra Technica stimuleren we de inzet van studenten bij vraagstukken op het gebied van energietransitie.

Wat levert het op?

Een win-win situatie voor bedrijven en het milieu in relatie tot de Regionale Energie Transitie en toekomstbestendigheid van ondernemingen onder andere door het vergemakkelijken van de toegankelijkheid tot kennis en kenniswerkers bij onderwijsinstellingen en kennisinstututen.

Actie 2.3 Innovatief Buitengebied

Wat willen we bereiken?

Het landelijk gebied van gemeente Alkmaar is een belangrijk agrarisch productiegebied. Samen met ondernemers zoeken we naar een goede balans tussen werk en natuur-, milieu en landschapswaarden door middel van innovaties in de sector zoals bijvoorbeeld innovatieve circulaire landbouw.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cluster agri & food (Ambitiedocument HbA):

We ondersteunen de activiteiten gericht op het cluster agri & food, zoals dat door onder meer Greenport NHH (incl. Seedvalley) wordt uitgevoerd.

We bundelen onze krachten met het Ontwikkelingsbedrijf NHH met aanvullende zogeheten SMART-acties gericht op bedrijfsinnovatie, onderwijs en aanvullende diensten.

Greenport NHH

We ondersteunen i.s.m. Ontwikkelingsbedrijf NHH Greenport NHH (incl. Seedvalley) voor innovatieve projecten, onderzoeken en samenwerkingen in de agrarische sector.

Veenweidelandschappen:

We participeren in de gebiedsprogramma Laag Holland en dragen zo bij aan programma's als het Innovatie Programma Veen (IPV) en het Interbestuurlijk Programma (IBP) Vitaal Platteland.

De risico's en effecten van bodemdaling, het behoud en de uitbreiding van natuurwaarden in relatie tot agrarische ontwikkeling en innovatie brengen we in beeld. Dit wegen we af in aanpalend beleid van de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van natuur en milieu en ruimtelijke ontwikkeling. Met als uitgangspunt het zoeken naar evenwicht tussen de economisch-agrarische en de andere maatschappelijke belangen.

Verbreding/schaalvergroting

De ontwikkeling van de agrarische bedrijven leidt tot andere eisen aan de erfkwaliteit (oppervlakte, aanzien). Ons uitgangspunt is de bedrijven de ruimte te bieden, zodat nieuwe cultuurhistorie kan ontstaan, samen met respect voor het verleden en de natuur.

High Tech Farming Hub

We gaan samen met Greenport, LTO en een datapartij zoals Data Science Alkmaar werken aan een High Tech Farming Hub.

Als aanzet definiëren we samen met deze partijen een opstap project, dat leidt tot een gezamenlijke agenda en financiering.

Techniek en data zullen leidend zijn in het zoeken naar duurzame en energievriendelijke oplossingen om de opbrengsten per hectare te verhogen en de bewerking nog efficiënter te maken. Hierbij kan gedacht worden aan het inzetten van fijnmazige sensoren en het combineren van data van telers, waaruit een early warning system wordt afgeleid voor het vroegtijdig behandelen van gewassen en teelten, zoals optimale beregning en bemesting. Een van de projecten van Greenport is het project 'data gestuurde precisie landbouw' in samenwerking met Data Science Alkmaar. Dit steunen we door middel van subsidie aan Greenport en ONHN.

Regionale Energie Strategie

Elke gemeente, provincie en ook waterschap werkt op dit moment binnen de regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor o.a. de opwekking van duurzame elektriciteit. We zien hierin kansen voor de agrarische sector, waarbij uiteraard, ook de landschappelijke kwaliteit in acht wordt genomen.

Wat levert het op?

Een vitale toekomstbestendige agrarisch sector, die tevens bijdraagt aan de instandhouding van natuur- en landschapswaarden.

Actie 2.4 Groeibriljanten in de IT

Wat willen we bereiken?

We willen de IT-sector in Alkmaar ondersteunen in hun groei naar meer diversiteit, veerkracht en onderscheidend vermogen. Er zijn in Alkmaar meer dan 400 kleine IT-bedrijven. Bij een doorgroei van 1% van deze bedrijven levert dit al honderden arbeidsplaatsen op. Ons doel is de zogeheten en nader in te vullen scale-up projecten op te zetten, waarmee kleine IT-bedrijven worden gefaciliteerd in hun doorgroei.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan in de Kanaalzone en in het Stationsgebied een interessant vestigingsklimaat realiseren. We gaan met IT=Alkmaar het gesprek aan over de footprint van de kleine IT-bedrijven, hun markt- en groeipotentie, kennisniveau, en behoefte aan doorgroeimogelijkheden. We gaan het gesprek aan met de bedrijven, Ontwikkelingsbedrijf NHN en het onderwijs om een tot acties te komen bijv. het faciliteren van scale-up activiteiten. Hierbij kan een koppeling worden gelegd met data science en smart city.

Wat levert het op?

Een groeiende IT-sector in Alkmaar met meer arbeidsplaatsen. Meerdere nieuwe sterk groeiende IT-briljanten, elk goed voor meer dan 50 arbeidsplaatsen.

Actie 2.5 Creatieve en innovatieve werklocaties

Wat willen we bereiken?

Creatieve en innovatieve werklocaties in de stad waar jonge, talentvolle en creatieve starters elkaar kunnen ontmoeten en elkaar tot nieuwe initiatieven uitdagen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Stimuleren en faciliteren van nieuwe innovatieve en creatieve werklocaties in de Kanaalzone. Voor start-ups wordt het programma 'Present your start-up' gestart in samenwerking met de lokale partners. Voor de voormalige drukkerij wordt een businesscase uitgewerkt, met onder meer:

- Programma van eisen (fysiek, organisatorisch) voor de creatieve en innovatie werklocatie.
- Programma van inrichting, voorzieningen en outillage.
- Investeringsraming en dekking.
- Exploitatiemodel.
- Plan van uitrol.

Voor deze creatieve werklocatie is van belang dat deze primair gericht is op start-ups en hiermee complementair is aan de bestaande creatieve hubs, die gericht zijn op ondernemingen die de startfase al voorbij zijn.

Wat levert het op?

Start-ups en scale-ups met jaarlijks nieuwe micro-ondernemingen en nieuwe producten en doorzicht op meerdere scale-ups. Startup beleid initiatieven ten behoeve van een aantrekkelijke startersstad (Present-your Start-up, ondernemersstimulering). Nieuwe innovatieve werklocaties o.a. in de Kanaalzone.

Een grote naamsbekendheid van de werklocaties bij de doelgroep boven het Noordzeekanaal. Een jaarlijkse groei van het aantal events/performances in de stad, kernen/buitengebied.

Actie 2.6 Data science toepassingen

Wat willen we bereiken?

In Alkmaar is veel interesse en kennis over data science, zowel bij grote bedrijven als het mkb. Het platform Data Science Alkmaar organiseert ca. 4 keer per jaar succesvolle data science events.

- We willen het aantal bedrijven dat markt- en productkansen ziet in data verder laten groeien, door de mogelijkheden van data science breed onder de aandacht te brengen.
- We willen samenwerken met bedrijven en instellingen op het gebied van data om als overheid wonen, werken en ondernemen in Alkmaar nog beter te kunnen faciliteren. We willen (samen)werken in veilige, betrouwbare en moderne technische data omgeving (Alkmaar Data Platform).

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan door met het project Alkmaar Data Platform. Hierop kunnen we o.a. samenwerken met bedrijven en instellingen en datasets beschikbaar maken voor inwoners en bedrijven (open data). Deze technologie vormt tevens de basis voor datagericht werken, data science en Smart City. We gaan het gebruik van data science promoten, bijvoorbeeld door de koppeling te leggen met de creatieve en innovatieve hub, en met Smart City. We zoeken de samenwerking met o.a. Breinstein en het onderwijs.

Wat levert het op?

- Breed gebruik van de bij de gemeente beschikbare data.
- Groei van het aantal ICT-gerelateerde bedrijven in Alkmaar.
- Nieuwe toepassingen in producten en diensten bij bedrijven.
- Nieuwe informatieproducten en -diensten van de gemeenten t.b.v. inwoners en bedrijven door het vrijmaken van gegevens door het koppelen van data.

Actie 2.7 Smart city toepassingen

Wat willen we bereiken?

We willen in korte tijd een landelijke voortrekkersrol gaan innemen als Smart City gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan een aantal stedelijke vraagstukken uitzetten met de vraag aan bedrijven om met Smart City oplossingen en toepassingen te komen. Een van de eerste vraagstukken die we oppakken is mobiliteit. Op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid, parkeren, verschillende vervoersmiddelen, binnenstedelijke beleving en duurzame energieoplossingen. Aan de creatieve en innovatieve centra in de gemeente geven we de opdracht mee te komen tot nieuwe producten of diensten in het kader van Alkmaar Smart City. We creëren de technische basis om o.a. Smart City toepassingen mogelijk te maken.

Wat levert het op?

- Met inzet van Smart City aantrekkelijker wonen, werken, leren, recreëren en investeren in Alkmaar.
- Smart City als vliegwiel of katalysator om economische vernieuwing te stimuleren.

Actie 2.8 Bedrijfsbezoek arbeidsmarkt onderwijs en innovatie

Wat willen we bereiken?

Een brug slaan tussen zoveel mogelijk bedrijven (vraag naar arbeid), het onderwijs en het innovatienetwerk. Met als doel onderwijs en behoeften van het bedrijfsleven goed op elkaar aan te laten sluiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het Ondernemersloket gaat zich verder specialiseren op de thema's: arbeidsmarkt, startersbeleid, IT, buitengebied en detailhandel/centrumontwikkeling.
- We versterken de crossovers tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

- We geven informatie over deelname aan innovatieprojecten in Alkmaar en de regio.
- We willen gezamenlijk met gemeentelijke afdelingen en maatschappelijk partners de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken, waarbij we de bestaande samenwerkingen intensiveren.
- We gaan de bedrijven proactief en waar nodig op strategisch niveau benaderen. Hierbinnen zal de samenwerking tussen afdeling EZ en o.a. het Ondernemersloket verder worden geïntensiveerd.

Wat levert het op?

Gerichte verbeteracties door gezamenlijk met onderwijs en maatschappelijk partners te inventariseren wat ervoor nodig is om de arbeidsmarkt en het onderwijs beter op elkaar te laten aansluiten. Hierbij zal de gemeente door haar makelaars-/verbindingsrol toegevoegde waarde leveren.

Actie 2.9 Aansluiting arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

We willen samen met de sectoren en andere partners werken aan het (om-, her-, en bij-) scholen van personeel en het aantrekken van vakbekwaam personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?

We sluiten aan bij Terra Technica, Seed Valley en het Techniek Pact. We maken de koppeling met VMBO techniek en MBO (bijvoorbeeld RIF Logistiek) en werken nauw samen met het RPA (regionaal platform arbeidsmarkt)

Wat levert het op?

- Optimale opleidings- en vestigingsmogelijkheden. Daarmee een vitaal ondernemersklimaat met goede aansluiting economie-onderwijsarbeidsmarkt.

Actiepunten opgave 3: Aantrekkelijk

Actie 3.1 Verbinding station-binnenstad

Wat willen we bereiken?

We willen een aantrekkelijke looproute van het station naar de binnenstad creëren en daarmee een aantrekkelijke entree voor bezoekers.

Wat gaan we daarvoor doen?

In een gezamenlijk en breed proces komen tot een herinrichtingsvoorstel voor de verbinding tussen het station en de binnenstad.

Wat levert het op?

Een herinrichtingsvoorstel voor de verbinding tussen het station en de binnenstad, met:

- Verbeterde bezoekersstromen.
- Toename van (her-)investerings van zittende en de nieuwe generatie ondernemers.

Actie 3.2 Aantrekkelijk centrum

Wat willen we bereiken?

Het winkeldecor wijzigt snel. En de groei van Alkmaar (inwoners) zorgt voor een aanzienlijke groei van het consumenten-draagvlak. We willen ook in de toekomst een passend (extra) voorzieningenpakket in het centrum aanbieden, samen met de ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan het Centrum Convenant Alkmaar uitvoeren.
- We bepalen samen met de ondernemers de acties en de volgorde van uitvoering.
- We ontwikkelen een Binnenstadsplan met detailhandelsstructuurvisie.
- We zetten in op het versterken en verder uitwerken van de visie op het centrum.
- We gaan de werkzaamheden uit de Retailagenda uitvoeren.
- We willen de leegstand in de binnenstad verminderen.
- We verkennen de mogelijkheden voor een meer fietsvriendelijke stad, waarin we ook de (on)wenselijkheid van (wild)fietsparkeren bezien.
- We faciliteren een verkenning voor het eventueel oprichten van een ondernemersfonds.

Wat levert het op?

Een voortdurend ontwikkelend en dynamisch centrum, met een accent op kwaliteit, duurzaamheid en variëteit boven kwantiteit. De binnenstad wordt nog meer een place to be, i.p.v. een place to buy. Waar bezoekers vaker komen, die langer verblijven en meer geld uitgeven.

Actie 3.3 (Regionale) marketing

Wat willen we bereiken?

We willen in onze gemeente bezoekers gastvrij ontvangen en hen kennis laten maken met Alkmaar, de kernen en het buitengebied. Alkmaar groeit en is ook in de marketing en communicatie en segmentering van doelgroepen klaar voor de volgende stap. Gezamenlijk met onze marketingpartners gaan we aan de slag met een uitwerking van het profiel/DNA van Alkmaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Citymarketing

In toenemende mate zetten we in op een kwalitatieve benadering van citymarketing, met meer aandacht voor de gehele bezoekerservaring. We houden, in samenwerking met Alkmaar Marketing, jaarlijks een customer journey experience.

DNA-Identiteit onderzoek

Gezamenlijk met onze marketing partners gaan we aan de slag met het verdiepen van het profiel/DNA ten behoeve van de identiteit van Alkmaar. Dit wordt samen met relevante partijen opgepakt.

Regionale marketing en samenwerking

Vanuit de regionale ambitie werken we steeds vaker samen met onze regiogemeenten aan het versterken van onze economie en toerisme. We verbinden vertegenwoordigers uit verschillende maatschappelijke sectoren om richting te geven aan de ontwikkeling van de Regio Alkmaar als succesvolle en aantrekkelijke regio om te wonen, ondernemen en recreëren.

In 2020 ontwikkelen we een nieuw nota citymarketing- en evenementenbeleid 2021-2024. Wij gaan actief in overleg met alle betrokkenen: Alkmaar Marketing, VVV en Holland Boven Amsterdam om verder invulling te geven aan Alkmaar Bezoekersstad en hen kennis te laten maken met Alkmaar. De toeristische informatie voor (internationale) bezoekers is breed en meertalig beschikbaar.

Wat levert het op?

Alkmaar wordt nog meer een place to be, i.p.v. een place to buy. Waar bezoekers vaker komen, die langer verblijven en meer geld uitgeven.

Actie 3.4 Vitale verblijfsaccommodaties

Wat willen we bereiken?

Tot gastvrijheid rekenen we ook het aanbieden van voldoende en passende accommodaties. We willen de ruimte bieden om het aanbod kwantitatief en kwalitatief aan te passen aan de vraag van de doelgroepen. Zodat jaarrond een hogere bezettingsgraad wordt gehaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verblijfsaccommodatie

We brengen het huidige aanbod in kaart en maken inzichtelijk welk verblijfsaanbod passend is voor Alkmaar, waar mogelijk uitbreidings- of versterkingskansen liggen en welke zones of locaties hiervoor geschikt zouden kunnen zijn. We leggen contacten met investeerders, te starten met ondernemers in Alkmaar om de mogelijkheden en beperkingen te laten zien en de wijze waarop de gemeente bij passende initiatieven medewerking kan verlenen.

We werken met de provincie mee aan het opstellen van een strategische onderzoeksagenda toerisme en recreatie en vrijetijdseconomie. Hierin nemen we actuele inzichten en adviezen integraal op. Ook haken we in dit kader aan op het Agrarische Actieprogramma van gemeente Alkmaar. In samenwerking met de regio maken we een programma verblijfsrecreatie. Eveneens wordt de marktruimte onderzocht om de sector ook naar de toekomst toe vitaal te houden.

Wat levert het op?

Een sterk aanbod aan verblijfsaccommodaties, wat jaarrond leidt tot een hogere bezettingsgraad, meer bezoekers, bestedingen en toeristische werkgelegenheid.

Actie 3.5 Evenementenprogrammering

Wat willen we bereiken?

Evenementenkalender

Een breed gedragen evenementkalender, afgestemd op ons profiel van cultuur, historie en 'Holland in het klein' met grootschalige en kleinschalige evenementen.

We laten ruimte voor het experiment, zodat succesvolle evenementen de kans krijgen met de jaren te groeien.

Jaarlijks internationaal evenement

We willen jaarlijks minimaal één extra internationaal evenement naar Alkmaar halen, passend bij de identiteit van Alkmaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

We laten ruimte voor eigen initiatieven in de markt. Vanuit de horeca in Alkmaar is aangegeven dat hier behoefte aan is. We verkennen, samen met de belanghebbenden, wat er nodig is voor een integrale evenement coördinatie, binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.

Wat levert het op?

Meer levendigheid in de gemeente. En daarmee ook meer bezoekers, die langer blijven.

De evenementenprogrammering draagt bij aan het herkenbare profiel van Alkmaar als kwaliteitsgemeente.

Als voorbeelden van de samenwerking noemen |we Kaaskoppenstad en de Victoriefeesten, dat als succesvol terugkerend evenement dat aansluit op het Alkmaarse DNA en ook het succesvolle 2-jaarlijks Midwinterfeest Graft-De Rijk.

Actie 3.6 (Regionaal) recreatief routenetwerken

Wat willen we bereiken?

We willen het (regionale) recreatieve routenetwerk optimaliseren. Zowel voor de boot, de fiets als te voet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Recreatief vaarrouteplan Regio Alkmaar

Alkmaar en regio bezitten een aantrekkelijke waterrijke omgeving. De aanleg van het sloepennetwerk en kanonetwerk was een eerste stap om de waterrecreant beter te faciliteren. Diverse woongebieden kunnen nog beter worden ontsloten en musea e.a. kunnen via het water op aantrekkelijke wijze worden bezocht. We verkennen we bijvoorbeeld kansen voor een (toeristisch) watertaxinetwerk. Tevens zoeken er de samenwerking en aansluiting op de initiatieven van Langedijk en Heerhugowaard, de andere regiogemeenten en de provincie. We maken een gezamenlijk plan voor een regionaal vaarrouthenetwerk, waarin ook de verbeterpunten en investeringen zijn aangegeven. Het kanaal als haven van Alkmaar is onderdeel van (de deelprogramma's van) de Kanaalzone. We verkennen de kansen voor een (toeristisch) watertaxinetwerk in het centrum van Alkmaar. Dit biedt mogelijkheden om de Boekelermeer beter te ontsluiten.

Regionale wandel- en fietsroutes

Wandelen en fietsen in combinatie met musea/horecabezoek is een belangrijke redenen voor bezoek aan Schermer en De Rijk. Hier liggen kansen die we op regionaal niveau willen verzilveren. Bijvoorbeeld het optimaliseren van een (boven) regionaal mountain bike netwerk.

Langzaam verkeersverbindingen van en naar centrum Alkmaar

We optimaliseren de fiets- en voetverbindingen van en naar het centrum. Zo willen we o.a. via de voetgangerspassage Ringersbrug, een rode loper ontwikkelen tussen het historisch centrum en Overstad, die uitnodigt tot wandeling en bezoek.

Wat levert het op?

Het recreatieve vaarrouthenetwerk zal leiden tot meer toeristisch bezoek in Alkmaar en in de regio. De langzaamverkeersverbindingen van en naar centrum Alkmaar zorgen voor een betere beleving van het centrum en een betere wisselwerking tussen Overstad en binnenstad. Dit leidt ook tot een toename van (her-)investeringen van zittende en de nieuwe generatie ondernemers.

Actie 3.7 Buitengebied aantrekkelijk en verbonden

Wat willen we bereiken?

De 'burger' en consument zijn steeds minder bekend met de relatie tussen ons consumptiepatroon, de duurzame en circulaire economie en de betekenis hiervan voor de agrarische sector en het landschap.

We willen het buitengebied aantrekkelijker maken voor bezoekers en tegelijkertijd de kennis van de relatie tussen voedsel en de moderne agrarische sector en hun verschijningsvorm versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Educatief programma

Greenport NHN en Agrarische Natuurvereniging Water Land en Dijken hebben reeds verschillende educatieve programma's als RaboAZfoodtour en boerderijeducatie. Verdere uitbreiding/versterking wordt onderzocht.

We gaan op korte termijn het gesprek met hen aan om de mogelijkheden te verkennen dit project uit te bouwen, of aanvullende projecten op te zetten. Waar basisschoolkinderen leren over de productiecyclus van de alledaagse agrarische producten. Hierbij zoeken we de samenwerking met Greenport.

Evenementen als Landbouwdag

In samenwerking met de sector wordt ingezet op het verder versterken van het programma, meer beleving, meer inzicht in hedendaagse landbouw.

Ambassadeur Alkmaar

Alkmaar is trots op haar agrarische sector. We gaan zetten in op meer gebruik van lokale producten en de informatievoorziening daarover. Hiertoe werken we samen met 'ambassadeurs' uit Alkmaar.

Recreatief medegebruik

We gaan het buitengebied promoten bij bezoekers, waarbij we bijvoorbeeld in overweging nemen de moderne wijze van (duurzame) voedselproductie en moderne verschijningsvormen van de agrarische bedrijfsvoering en het historisch cultuurlandschap.

We gaan samenwerken met LTO, Land van Leeghwater, water, land & dijken, landschap NH, Staatsbosbeheer, recreatie NH en bureau toerisme Laag Holland en uiteraard met Alkmaar Marketing.

Wat levert het op?

Een bredere maatschappelijke betrokkenheid en kennis van het Alkmaarse buitengebied en de agrarische sector hierbinnen in relatie tot het landschap en duurzaam ondernemen.

